

ปัญหากฎหมายในการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

Legal Problems on the Protection of Research Works of University's Lecturer*

เยาวเรศ นกศิริ*
ดร.รุ่งแสง กฤตยพงษ์**
ดร.วัชระ เนติวาณิช***

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ถือว่าเป็นงานที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ลิขสิทธิ์ ในฐานะที่เป็นงานวรรณกรรม เพราะเป็นงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากความริเริ่มของตนเอง โดยผู้สร้างสรรค์ต้องทุ่มเทความรู้ความสามารถสติปัญญา ความอุตสาหะในการสร้างสรรคงานนั้น จากที่ได้ศึกษาความเป็นมาเกี่ยวกับการได้มาซึ่งลิขสิทธิ์ในงานที่สร้างสรรค์โดยผู้สร้างสรรค์ที่ได้สร้างสรรคงานนั้นขึ้นภายใต้การจ้างแรงงาน สัญญาจ้างทำของ หรือภายใต้คำสั่งหรือในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ หรือของท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 14 จะเห็นได้ว่า งานที่สร้างสรรค์ขึ้นดังกล่าวตกเป็นของมหาวิทยาลัย ทำให้

มหาวิทยาลัยได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานวิจัย ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา 14 จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในความควบคุมดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย และมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย อาจได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์ที่บุคลากรได้สร้างสรรค์หรือได้ก่อให้เกิดขึ้นมาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 14 สำหรับกรณีของการจ้างแรงงาน การทำงานตามคำสั่งหรือในความควบคุมของมหาวิทยาลัย อันอาจทำให้มหาวิทยาลัยได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานที่บุคลากรได้สร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งอาจมีความเหมาะสมสำหรับงาน

*นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
**ดร.รุ่งแสง กฤตยพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
***ดร.วัชระ เนติวาณิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อันมีลิขสิทธิ์บางประเภท เช่น งานศิลปกรรม งานโสตทัศนวัสดุหรืองานแพร่ภาพแพร่เสียง เป็นต้น เพราะงานสร้างสรรค์ดังกล่าวถูกจ้างจะต้องทำตามคำสั่งหรือแบบแผนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ส่วนงานวิจัยเป็นการเรียบเรียงงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยนั้น หากใช้วิธีการที่กำหนดให้ถูกจ้างจะต้องทำตามคำสั่งหรือแบบแผนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดย่อมไม่เหมาะสม เพราะการทำงานวิจัยต้องมีแนวคิดที่มีความอิสระ เพื่อเสนองานวิจัยอย่างมีคุณภาพปราศจากการอยู่ภายใต้การควบคุมหรือบังคับบัญชา

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงเห็นสมควรเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 14 โดยกำหนดให้งานวิจัยของอาจารย์เป็นลิขสิทธิ์ของอาจารย์แต่เพียงผู้เดียว เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

Abstract

At the present time, the research conducted by the university lecturer is protected under intellectual property law of “copyright” as a literature. It is known as a new creation in which the creators must be the one who initiate the idea. They have to work hard with patient to apply all knowledge and intellectual to complete the research. The study shows that obtaining copyright under hire of work, hire of service or controlling of any government organization, according to The Copyright Act B.E. 2547 (The Act) article14, that piece of works belong to the university.

University, governed by University Affairs Ministry of Education, is a juristic

person that is able to own the copyright created by their employees regarding to article 14 of the Act. It may sound reasonable for some particular works, for example, art, audio-visual, picture and motion. Because these type of works require the employ to comply with order or formality of the university. Meanwhile, literature research does not sound the same way as the foresaid because it requires independent without bias or harness to complete the research effectively

The study, therefore, propose to amend article14 of The Act that the copyright shall belong to the researcher who conduct the research unless there is an agreement.

บทนำ

ลิขสิทธิ์ (Copyright) ถือเป็นสิทธิประเภทหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีเจตนารมณ์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการคิดค้นและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ และก่อให้เกิดการสร้างสรรคผลงานที่มีคุณค่าขึ้น โดยเจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการนำผลงานทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ซึ่งมีความสำคัญต่อกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development หรือ R&D) เป็นอย่างมาก เนื่องจากการวิจัยพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานทางปัญญาส่วนใหญ่ต้องอาศัยการลงทุนจำนวนมาก การให้ความคุ้มครองอย่างเหมาะสมจะทำให้เจ้าของผลงานเกิดความเชื่อมั่นว่าค่าใช้จ่ายและระยะเวลาที่สูญเสียไปเพื่อพัฒนาผลงานจะได้รับการชดเชยกลับคืนมาในรูปของสิทธิผูกขาดตามกฎหมาย อันจะเป็นเครื่องจูงใจให้บุคคลต่าง ๆ ลงทุนลงแรงทำวิจัยและพัฒนาหรือสร้างสรรค์

สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพราะหากปราศจากการคุ้มครองที่เหมาะสม ก็คงจะไม่มีผู้ใดคิดค้นหรือสร้างสรรค์ผลงานใด ๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อความก้าวหน้าทางวิชาการเป็นอย่างยิ่ง (Benko, R., 1987, p.17) พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 กำหนดให้ผู้สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ ต้องใช้ ประสิทธิภาพ ความรู้ ความอดทน ทักษะ ฝีมือแรงงาน และเงินทุน เพื่อสร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ขึ้นมา โดยเฉพาะกรณีที่อาจารย์ทำงานวิจัย ไม่ว่าจะคิดชื่อเรื่องของงานวิจัยที่ทำ ลงมือทำวิจัยตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ ถือได้ว่าอาจารย์เป็นผู้ทำวิจัยและเป็นผู้สร้างสรรค์งานตามความหมายของกฎหมายลิขสิทธิ์

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 วางหลักความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ไว้หลายประการ โดยหลักกฎหมายแล้วผู้สร้างสรรค์งานจะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นบุคคลแรก แต่มีข้อยกเว้นอยู่ 2 กรณี ที่กฎหมายบัญญัติให้บุคคลอื่นเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ คือ ประการแรกการสร้างสรรคงานภายใต้สัญญาจ้างทำของ ผู้ที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์คือผู้ว่าจ้าง (พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537, มาตรา 10) และประการที่สองงานสร้างสรรค์ โดยการจ้างหรือตามคำสั่งหรือในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่น ผู้ที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์คือหน่วยงานของรัฐ (พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537, มาตรา 14.) ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการสร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ โดยทั่วไปจะไม่มีใครขัดแย้งว่าบุคคลใดเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ เพราะระบบราชการเป็นระบบอุปถัมภ์ การควบคุมเป็นลักษณะถ้อยที่ถ้อยอาศัยระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา และการสร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ของหน่วยงานของรัฐมีน้อย แต่ในกรณีมหาวิทยาลัยของรัฐ

ซึ่งเป็นส่วนราชการที่อยู่ในความควบคุมดูแลของทบวงวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2537 และมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์ที่บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยได้สร้างสรรค์ขึ้น โดยเฉพาะงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เป็นงานสร้างสรรค์อันมีลิขสิทธิ์ประเภทวรรณกรรมตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 4 มหาวิทยาลัยของรัฐส่วนใหญ่จะวางระเบียบให้ลิขสิทธิ์ในงานวิจัยของอาจารย์เป็นของมหาวิทยาลัย หากอาจารย์ผู้แต่งหรือเรียบเรียงตำราได้ยื่นขออนุมัติให้มหาวิทยาลัยจัดพิมพ์

บทบัญญัติเกี่ยวกับการได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ของหน่วยงานของรัฐยังขาดความชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาว่าการแต่งหรือเรียบเรียงงานวิจัยของอาจารย์มีกรณีใดที่เป็นการทำโดยการจ้างตามคำสั่ง หรือในความควบคุมของมหาวิทยาลัยในฐานะหน่วยงานของรัฐ ซึ่งทำให้มหาวิทยาลัยได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานวิจัย เพราะมหาวิทยาลัยมีระเบียบเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยไว้ ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการเผยแพร่ความรู้ของอาจารย์ผู้สอนหรือบรรยายสู่นักศึกษาในรูปแบบของงานวิจัย เพราะอาจารย์ส่วนใหญ่จะไม่นำงานวิจัยที่ตนได้แต่งหรือเรียบเรียงขึ้นมาขออนุมัติให้มหาวิทยาลัยจัดพิมพ์ เนื่องจากเกรงว่าลิขสิทธิ์ในตำราซึ่งตนได้สร้างสรรค์ขึ้นจะเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา และต่อนักศึกษา เนื่องจากไม่มีงานวิจัยให้ศึกษา และหากต้องการศึกษาต้องซื้อจากสำนักพิมพ์ของเอกชนซึ่งมีราคาแพง

ดังนั้น ผู้เขียนวิทยานิพนธ์จึงเห็นว่าปัญหา

ดังกล่าวเป็นส่วนสำคัญที่ควรศึกษาวิเคราะห์ โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ของอาจารย์ผู้สร้างสรรค์ผลงานวิชาการให้ได้รับความเป็นธรรม เพื่อหาคำตอบและข้อยุติของปัญหาว่า ผู้ใดเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรัฐ โดยจะนำเสนอข้อมูลแนวคิด ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา

1. ปัญหาการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ของต่างประเทศ

1) ปัญหาการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในระบบ Common Law

(1) ประเทศสหรัฐอเมริกา

ปัญหาการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยนั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นกฎหมายที่มองถึงประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจของนายจ้างที่ได้ลงทุนและความต้องการนำไปใช้งานของนายจ้างเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนั้น เกี่ยวกับปัญหาการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงมีได้มองว่าปัญหาดังกล่าวข้างต้นเป็นปัญหาที่ต้องเสนอให้มีการแก้ไข ด้วยเหตุนี้ กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาจึงกำหนดให้งานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยตกเป็นของนายจ้างตามหลัก “Work for Hire” ซึ่งเป็นหลักที่เรียกว่า “Practical Significance of Work Made for Hire” (Donald F. Johnson, 1978, p.48) คือเป็นการกำหนดเกี่ยวกับผลในการชี้ขาดถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์แต่เริ่มแรก เจ้าของคนแรกถือว่าสำคัญ เพราะป้องกันเรื่องความยุ่งยากในการโอนกลับ หากมีการโอนสิทธิในภายหลังจะได้ไม่ต้องสืบหาเจ้าของลิขสิทธิ์ที่แท้จริงให้ยุ่งยาก

(2) ประเทศอังกฤษ

ปัญหาการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยนั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายของประเทศอังกฤษกำหนดงานสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นภายใต้สัญญาจ้างแรงงาน งานนั้นตกเป็นลิขสิทธิ์ของนายจ้าง (Copyright Designs and Patents Act., 1988., section 11(2).) จึงถือได้ว่ากฎหมายของประเทศอังกฤษเน้นการให้ความคุ้มครองนายจ้างเป็นหลัก โดยให้สิทธิให้นายจ้างมากกว่าลูกจ้าง ซึ่งมีลักษณะการให้ความคุ้มครองเช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังจะเห็นได้จากคำพิพากษาที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.1.2.2 คำพิพากษาคดี Byrne V statist Co. (1914) (King v SA Weather Service. 2009, copyright in works produced in the course of employment, 3 SA 13 (SCA). p. 479.) ที่ตัดสินให้งานแปลภาษาที่ลูกจ้างได้ทำนอกเวลางาน โดยได้รับค่าจ้างพิมพ์เป็นลิขสิทธิ์ของลูกจ้าง เพราะเป็นงานในทางการที่จ้าง

(3) ประเทศออสเตรเลีย

การให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่า กฎหมายของประเทศออสเตรเลียได้กำหนดให้งานวรรณกรรมที่สร้างสรรค์โดยรับจ้างบุคคลอื่นหรือโดยทางการที่จ้างตกเป็นลิขสิทธิ์ของนายจ้าง ซึ่งมีลักษณะการให้ความคุ้มครองเช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ และนอกจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่กำหนดให้งานวิจัยตกเป็นลิขสิทธิ์ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยยังมีคำพิพากษาในคดี De Garis v. Nevveille Jefress Pidler Ply Ltd., 1990 p.5 ที่ชี้ให้เห็นกรณีการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย โดยถือว่างานวิจัยของอาจารย์เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหน้าที่ของอาจารย์ที่เป็นลูกหนี้โดยตรงของมหาวิทยาลัย

ดังนั้น จึงถือว่างานวิจัยดังกล่าวที่เกิดขึ้นเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยในระบบ Common Law จะเห็นได้ว่า กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศออสเตรเลีย ได้กำหนดงานวิจัยที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของอาจารย์ (ลูกจ้าง) ในมหาวิทยาลัยตกเป็นงานวิจัยอันมีลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย (นายจ้าง) ภายใต้เงื่อนไขการจ้างแรงงานเพราะถือว่าเป็นการทำงานโดยการว่าจ้าง จึงสมควรให้นายจ้างเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ทั้งหมด

2) ปัญหาการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในระบบ Civil Law

(1) ประเทศฝรั่งเศส

การให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่า กฎหมายของประเทศฝรั่งเศสได้กำหนดให้งานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเป็นของอาจารย์ โดยได้กำหนดไว้ในกฎหมายแรงงานเกี่ยวกับการทำข้อตกลงร่วม นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้มหาวิทยาลัย (นายจ้าง) ใช้สิทธิในงานของอาจารย์ (ลูกจ้าง) และถือว่าข้อตกลงนี้เป็นข้อตกลงใช้ร่วมกันกับลูกจ้างที่ทำงานกับนายจ้างทุกคน ซึ่งการทำข้อตกลงนี้ทำให้นายจ้างสามารถใช้สิทธิในงานที่สร้างสรรค์และหาประโยชน์จากงานหรือโอนประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นด้วย ซึ่งภายใต้กฎหมายดังกล่าวถือว่าเป็นทางออกเกี่ยวกับการคุ้มครองและเป็นการเปิดโอกาสให้นายจ้างและลูกจ้างสามารถกำหนดข้อตกลงกันได้โดยที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ซึ่งถือว่ากฎหมายของประเทศฝรั่งเศสแตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศออสเตรเลีย เพราะเป็นประเทศที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าให้งานวิจัยตกเป็นลิขสิทธิ์ของลูกจ้าง

(2) ประเทศเยอรมนี

การให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของประเทศเยอรมนีได้กำหนดให้เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ที่สร้างสรรค์งานร่วมกันได้รับความคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์นั้น และเป็นเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ด้วยกัน และนอกจากนั้นหากฝ่ายใดจะนำงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวออกเผยแพร่ไม่ว่าจะเป็นการเผยแพร่สู่สาธารณชนหรือเผยแพร่ด้วยวิธีการใดก็ตาม ต้องได้รับอนุญาตจากผู้สร้างสรรค์ร่วมอีกฝ่ายหนึ่ง มิฉะนั้นถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งจากหลักเกณฑ์กฎหมายของประเทศเยอรมนีถือว่างานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย อาจารย์เป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานวิจัยนั้น ทั้งนี้ เนื่องจากงานวิจัยอาจารย์เป็นผู้สร้างสรรค์แต่เพียงผู้เดียวโดยมหาวิทยาลัยไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในงานสร้างสรรค์ดังกล่าว ตลอดจนอาจารย์ต้องเสียค่าใช้จ่าย คิดงานวิจัย เสนอคณะกรรมการ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องลงมือแต่เพียงฝ่ายเดียวทั้งสิ้น จึงไม่เข้ากรณีการสร้างสรรค์ร่วมที่มหาวิทยาลัยจะเป็นผู้สร้างสรรค์ร่วมตามหลักกฎหมายของประเทศเยอรมนี

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า กฎหมายของประเทศเยอรมนีมีลักษณะการให้ความคุ้มครองเหมือนกับหลักกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งถือว่าแตกต่างจากหลักกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศออสเตรเลีย

(3) ประเทศไทย

การให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 14 กำหนดให้ กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่น ย่อมมีลิขสิทธิ์

ในงานสร้างสรรค์ขึ้นโดยการจ้างหรือทำตามคำสั่งหรือในการควบคุมของตน เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้ คือ

ประการแรก เนื่องจากการจ้างหมายความว่ารวมถึงการจ้างแรงงานและจ้างทำของและผู้รับจ้างก็เป็นได้ทั้งบุคคลอื่น ซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีจ้างทำงานนอกเหนือหน้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่นั้น อย่างไรก็ตาม โดยการจ้างดังกล่าวเนื่องจากกรณีที่อาจารย์สร้างสรรค์งานวิจัยขึ้นในชั้นบัณฑิตศึกษาจึงไม่ถือว่าเป็นการสร้างสรรคงานขึ้นตามสัญญาจ้างแรงงานหรือจ้างทำของของมหาวิทยาลัย

ประการที่สอง เนื่องจากการจ้างตามที่หน่วยงานได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาสร้างสรรค์งานขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของทางราชการหรือหน่วยงานนั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณากรณีตามคำสั่งนี้ จะเห็นได้ว่า อาจารย์ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย และมีมหาวิทยาลัยเป็นผู้บังคับบัญชา

ประการที่สาม เนื่องจากการควบคุมการที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์นั้น ซึ่งผู้สร้างสรรค์งานขึ้นตามหน้าที่ซึ่งตนรับผิดชอบอยู่ การมีส่วนร่วมของหน่วยงานของรัฐนั้นหมายถึง หน่วยงานของรัฐจะต้องมีอำนาจควบคุมผู้สร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ (ทำงาน) อันมีลิขสิทธิ์ ซึ่งการควบคุมหมายถึง การดูแลหรือการกำกับดูแล อย่างไรก็ตาม งานในควบคุมนี้ เมื่อพิจารณาทั้งความหมายและข้อเท็จจริงของกระบวนการจัดทำงานวิจัยจะเห็นได้ว่า เป็นเรื่องการสร้างสรรคงานด้วยตัวของอาจารย์เองทั้งสิ้น แม้กระบวนการจัดทำงานวิจัยและเสนองานวิจัยจะเป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิ

ทำวิจัยไว้ ตลอดจนรายละเอียดและขั้นตอนแต่มหาวิทยาลัยไม่มีอำนาจสั่งหรือควบคุมให้ทำงานวิจัย โดยอาจารย์มีอิสระที่จะสร้างสรรค์งานด้วยความคิด โดยใช้ทักษะ แรงงาน เงินทุน ตลอดจนความรู้ความชำนาญในการสร้างสรรค์งานวิจัยขึ้นด้วยตนเองทั้งสิ้น ทางมหาวิทยาลัยไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยการดูแลหรือกำกับดูแลอาจารย์แต่อย่างใด

จึงกล่าวได้ว่า หลักกฎหมายของประเทศไทยมีหลักการให้ความคุ้มครองคล้ายกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศออสเตรเลีย ที่เน้นการให้ความคุ้มครองงานวิจัยตกเป็นลิขสิทธิ์นายจ้าง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยในระบบ Civil Law จะเห็นได้ว่า ประเทศฝรั่งเศสและประเทศเยอรมนีได้กำหนดให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยไว้ตกเป็นลิขสิทธิ์ของอาจารย์ เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

สำหรับกฎหมายของประเทศไทยได้กำหนดให้ลิขสิทธิ์ในงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยตกเป็นของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่จะได้มีที่ตกลงกันไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งมีลักษณะการให้ความคุ้มครองเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศออสเตรเลีย

2. วิเคราะห์ปัญหาการคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

งานสร้างสรรค์ต้องเป็นงานที่มีความคิดริเริ่ม ซึ่งสามารถจะดูได้จากทักษะการตัดสินใจในการสร้างสรรค์และแรงงานหรือการเลือกสรร การตัดสินใจและประสบการณ์ แรงงานและเงินทุน เช่นเดียวกับการสร้างสรรค์หรือเขียนงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่ผู้สร้างสรรค์หรืออาจารย์

ผู้เป็นเจ้าของงานนั้นต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความวิริยอุตสาหะในการสร้างสรรค์งานวิจัย และที่สำคัญอาจารย์ผู้เป็นเจ้าของงานวิจัยจะต้องไม่ทำซ้ำหรือดัดแปลงงานวิจัยของคนอื่น งานวิจัยนั้นจึงจะได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยของรัฐอาจจ้างลูกจ้างเข้ามาทำงานได้ และเมื่อได้มีการบรรจุและแต่งตั้งตามระเบียบแล้วความเป็นลูกจ้างและนายจ้างก็เกิดขึ้น ไม่อยู่ภายใต้บังคับตามสัญญาจ้างตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้เขียนจึงเห็นว่าการได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในฐานะหน่วยงานของรัฐเป็นบทบัญญัติที่แยกออกต่างหากจากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 9 การได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานที่ลูกจ้างได้สร้างสรรค์ขึ้นต้องพิจารณาว่าหน่วยงานราชการแต่งตั้งลูกจ้างให้เข้ามาทำงานในตำแหน่งใดมีขอบเขตความรับผิดชอบในหน้าที่เพียงใด หากได้มีการสร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์เนื่องจากการกระทำในหน้าที่แล้วความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ก็ตกเป็นของหน่วยงานราชการนั้น ๆ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 14 เช่น มหาวิทยาลัยจ้างสถาปนิกมาเป็นลูกจ้างประจำเพื่อทำการออกแบบและควบคุมการตกแต่งอาคาร เมื่อสถาปนิกได้ทำการออกแบบเสร็จแล้วและควบคุมการตกแต่งอาคารยอมตกเป็นของมหาวิทยาลัย การออกคำสั่งให้ลูกจ้างของส่วนราชการทำนั้นจะต้องสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยพิจารณาได้จากการบรรจุและแต่งตั้งลูกจ้าง หากลูกจ้างได้ทำตามหน้าที่แล้วเกิดงานอันมีลิขสิทธิ์ขึ้นหน่วยงานราชการก็ย่อมเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น

กรณีของอาจารย์ คือ มีหน้าที่สอน วิจัย และให้บริการ ทางวิชาการ อาจารย์จึงมีหน้าที่สอน คือ การพูดหรือบรรยายให้นักศึกษาฟังเพื่อถ่ายทอดความรู้ในกระบวนการวิชาที่ตนเองรับผิดชอบตามที่

มหาวิทยาลัยได้มอบหมายทำการวิจัยและตอบข้อซักถามของนักศึกษา การทำงานวิจัยจึงไม่ใช่หน้าที่โดยการจ้างของอาจารย์เพราะอยู่นอกขอบเขตหรือวัตถุประสงค์ของทางการที่จ้าง การที่มหาวิทยาลัยจ้างอาจารย์มาก็เพื่อสอนหรือบรรยายให้นักศึกษาฟัง มิใช่จ้างมาให้ทำงานวิจัย หากอาจารย์ได้แต่งหรือเรียบเรียงตำราไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับวิชาที่ตนเองบรรยายหรือไม่ก็ตาม

ดังนั้น การได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยโดยการจ้างนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจ้างแรงงาน หรือจ้างทำของก็ตาม หากมีการสร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์เกิดขึ้นในวัตถุประสงค์ของการจ้างแล้วมหาวิทยาลัยก็ได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้นตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 14 ซึ่งในกรณีนี้แตกต่างจากการจ้างระหว่างเอกชนกับเอกชน กล่าวคือ การจ้างแรงงานของเอกชนหากลูกจ้างสร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ขึ้น ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้นตกเป็นของลูกจ้าง เว้นแต่มีการทำข้อตกลงเป็นหนังสือไว้เป็นอย่างอื่นตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 9 หรือหากเป็นการจ้างทำของ ผู้ว่าจ้างก็ได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานที่ผู้รับจ้างได้สร้างสรรค์ขึ้นตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 10 ทั้งนี้เพราะบทบัญญัติของมาตรา 14 เป็นบทบัญญัติที่ยกเว้นบทบัญญัติมาตรา 9 และมาตรา 10

บทสรุป

การสร้างสรรค์งานโดยทั่วไปที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์งานขึ้นนั้นมักจะมีอิสระในการสร้างสรรค์งาน และเกิดจากแรงจูงใจหรือความพึงพอใจต่อการก่อให้เกิดงานสร้างสรรค์นั้น ไม่ว่าจะเป็นการวาดภาพ การเขียนนวนิยาย การเขียนบทความ หรือการเขียนงานวิจัย เป็นต้น ซึ่งการ

สร้างสรรค์งานดังกล่าวนั้นต้องเป็นงานที่แสดงออกซึ่งความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่ผู้สร้างสรรค์มีและต้องการที่จะถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกในขณะที่สร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ บางครั้งอาจให้สาธารณชนได้รับรู้บ้างและร่วมกันชื่นชมในความสำเร็จของการสร้างสรรค์งานนั้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างสรรค์ผลงานจะเป็นประการใด ไม่ว่าผู้ร่วมรับรู้หรือชื่นชมในผลงานจะมีมากน้อยเพียงใดหรือแม้แต่งานสร้างสรรค์จะสร้างสรรค์ออกจำหน่ายเพื่อผลทางเศรษฐกิจ ซึ่งบางครั้งอาจไม่ได้รับความสนใจในคุณค่าของงาน ก็ถือว่าผู้สร้างสรรค์เป็นผู้มีลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์นั้น ซึ่งผลของการให้ความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงการเล็งเห็นความสำคัญของผู้สร้างสรรค์ จึงออกมาเป็นกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองแก่งานที่สร้างสรรค์ที่มีลิขสิทธิ์ โดยการให้ผู้สร้างสรรค์มีสิทธิที่จะกระทำการใด ๆ ก็ได้ที่เกี่ยวกับงานที่สร้างสรรค์ของตน รวมถึงผลทางเศรษฐกิจที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับ

เมื่อเปรียบเทียบการสร้างสรรคงานตามความคิดของตนโดยตรง กับการสร้างสรรค์งานในฐานะที่เป็นลูกจ้างและสร้างสรรค์งานให้แก่ นายจ้าง โดยหวังค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับ การสร้างสรรค์ผลงานของลูกจ้างถึงแม้ว่าเกิดจากการใช้ความรู้หรือทักษะความสามารถ และประสบการณ์การเรียนรู้ และความเชี่ยวชาญเฉพาะในแขนงสาขาวิชานั้น ๆ แต่โดยริเริ่มในการสร้างสรรค์ผลงานต่าง ๆ มีจุดเริ่มต้นมาจากความต้องการของนายจ้างที่ได้รับงาน ใต้ใช้งานเพื่อประกอบการทำงานของนายจ้าง ถึงแก่นายจ้างต้องได้รับคำแนะนำ หรือการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นจากลูกจ้าง แต่เบื้องต้นก็เกิดจากความต้องการ กรณีนี้งานสร้างสรรค์ดังกล่าวนายจ้างย่อมเป็นผู้ได้สิทธิ

อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับงานสร้างสรรค์ที่เกิด

ขึ้นโดยลูกจ้าง โดยเฉพาะในกรณีของงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ซึ่งถือว่าเป็นงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากความริเริ่มของตนเอง โดยผู้สร้างสรรค์ต้องทุ่มเทความรู้ความสามารถ สติปัญญา ความอุตสาหะในการสร้างสรรค์งานนั้น ซึ่งต้องใช้เงินถึงระดับที่เป็นนัยสำคัญที่ก่อให้เกิดงานนั้นขึ้น หากใช้ไม่ถึงระดับที่จะก่อให้เกิดงานนั้นขึ้นแล้วก็ไม่ถือว่าเป็นผู้สร้างสรรค์งานวิจัย นอกจากนั้น วัตถุประสงค์ของการแต่งหรือเรียบเรียงงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยก็เพื่อเสนอแนวคิดความก้าวหน้าทางวิชาการซึ่งเป็นเครื่องสะท้อนเหตุการณ์ในแต่ละยุคแต่ละสมัยให้ผู้อ่านและผู้เขียนใช้ค้นคว้าศึกษาทำความเข้าใจด้วยตนเอง เป็นสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความจริง และข้อค้นพบต่าง ๆ และสำหรับกระบวนการในการแต่งหรือเรียบเรียงงานวิจัย อาจารย์ผู้แต่งจะเป็นผู้คิดเรื่องที่จะทำวิจัย วางโครงเรื่อง ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ จนเห็นว่าข้อมูลที่จะเขียนได้ แล้วลงมือเขียน และหากมีข้อบกพร่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องข้อมูลหรือเนื้อหาที่จะทำการเขียน ก็จะต้องมีการแก้ไขข้อมูลจนเสร็จสมบูรณ์ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ทุกกระบวนการขั้นตอนในการทำวิจัยตั้งแต่แรกเริ่มจนเสร็จสิ้นกระบวนการ อาจารย์เป็นผู้ทำหรือก่อให้เกิดขึ้นด้วยความริเริ่มสร้างสรรค์ และให้ความรู้ ความสามารถ และความวิริยอุตสาหะของตนเองทั้งสิ้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จากการที่ได้ศึกษาการได้มาซึ่งลิขสิทธิ์ในงานที่สร้างสรรค์ โดยผู้สร้างสรรค์ที่ได้สร้างสรรค์งานนั้นขึ้นภายใต้การจ้างแรงงาน สัญญาจ้างทำของ หรือภายใต้คำสั่งหรือในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ หรือของท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 14 แล้ว ผู้เขียนเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวควรได้รับการแก้ไขโดยเฉพาะในกรณีของการแต่งหรือ

เรียบเรียงงานวิจัยของอาจารย์ที่กำหนดให้การทำวิจัยโดยการจ้างตามคำสั่ง หรือในความควบคุมของมหาวิทยาลัยในฐานะหน่วยงานของรัฐ มหาวิทยาลัยย่อมได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานวิจัยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา 14 ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อถึงการเผยแพร่ความรู้ของอาจารย์ผู้สอนหรือบรรยายสู่นักศึกษาในรูปแบบของงานวิจัย โดยจะเห็นได้จากบทวิเคราะห์เกี่ยวกับประเด็นปัญหาเรื่องการจัดการสรรการใช้งานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ในกรณีของประเทศไทย จะเห็นได้ว่า งานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย หากงานนั้นเกิดจากความคิดริเริ่ม ซึ่งดูได้จากทักษะการตัดสินใจในการสร้างสรรค์และแรงงานหรือการเลือกสรร การตัดสินใจและประสบการณ์ แรงงานและเงินทุนว่า งานวิจัยนั้นย่อมได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์

ในประเด็นความไม่เป็นธรรมของสัญญา จะเห็นได้ว่า หน้าที่ตามกฎหมายของอาจารย์คือสอน วิจัย และให้บริการทางวิชาการนั้น ซึ่งการทำงานวิจัยของอาจารย์ไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งการสอนของอาจารย์แต่ประการใด เพราะอาจารย์เป็นแต่เพียงผู้สอนที่ต้องเผยแพร่ความรู้ของตนออกสู่สาธารณชนเท่านั้น มหาวิทยาลัยไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะออกคำสั่งให้อาจารย์ทำงานวิจัยหรือทำตามคำสั่งของมหาวิทยาลัย

ในประเด็นการแบ่งประโยชน์ระหว่างอาจารย์และมหาวิทยาลัย เนื่องจากอาจารย์เป็นผู้คิดค้นเลือกสรรหัวข้อและจัดทำเค้าโครงละเอียดของงานวิจัย และตัดสินใจที่จะเลือกทำงานวิจัยตลอดจนกระบวนการตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบของบทความวิจัยในวารสารทางวิชาการ หรือตีพิมพ์ในหนังสือรวมงานวิจัยระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นงานที่ได้รับเชิญให้เขียนและ/หรือมีกองบรรณาธิการตรวจสอบคุณภาพ หรือนำเสนอในรูปแบบของเอกสาร

วิชาการต่อที่ประชุมทางวิชาการ มหาวิทยาลัยมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยแต่อย่างไร อาจารย์ควรเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากงานวิจัยดังกล่าว

แต่อย่างไรก็ตาม ในต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศฝรั่งเศส ได้มีกฎหมายรองรับปัญหาในเรื่องดังกล่าว โดยได้กำหนดข้อตกลงร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและอาจารย์ไว้ในกฎหมายแรงงาน หากบุคคลทั้งสองฝ่ายตกลงให้งานวิจัยนั้นเป็นของอาจารย์ งานนั้นย่อมเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของอาจารย์ อาจารย์ย่อมมีสิทธิโดยชอบธรรมในการใช้งานนั้นได้อย่างอิสระ เพราะถือว่าเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของตนเอง ซึ่งกฎหมายแรงงานดังกล่าวนี้ ถือเป็นกฎหมายที่เล็งเห็นถึงความเป็นธรรม และความชอบธรรมของนายจ้างและลูกจ้างทั้งสองฝ่าย โดยให้ทั้งสองฝ่ายมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกและตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานของรัฐ และมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย อาจได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์ที่บุคลากรได้สร้างสรรค์หรือได้ก่อให้เกิดขึ้นมาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 14 เพราะการจ้างแรงงาน การทำงานตามคำสั่งหรือในความควบคุมของมหาวิทยาลัย อันอาจทำให้มหาวิทยาลัยได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานที่บุคลากรได้สร้างสรรค์ขึ้นอาจมีความเหมาะสมสำหรับงานอันมีลิขสิทธิ์บางประเภท เช่น งานศิลปกรรม งานสัตตภัณฑ์วัสดุหรืองานแพร่ภาพแพร่เสียง เป็นต้น เพราะงานสร้างสรรค์ดังกล่าวลูกจ้างจะต้องทำตามคำสั่งหรือแบบแผนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ดังนั้น ในกรณีของงานวิจัยซึ่งถือว่าเป็นงานที่แตกต่างจากงานดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนจึงเห็นควรว่า

1) ควรเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 14 โดยกำหนดให้งานวิจัยที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยอาจารย์ในมหาวิทยาลัยควรเป็นสิทธิของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เพราะถือว่าอาจารย์เป็นผู้เขียนงานวิจัยและเป็นผู้สร้างสรรค์งานแต่เพียงผู้เดียว โดยที่มหาวิทยาลัยมิได้มีส่วนร่วมในการตกแต่งงานวิจัยของอาจารย์ และการแต่งตำราของอาจารย์ก็มิใช่การทำโดยการจ้างหรือตามคำสั่งหรือภายในความควบคุมของมหาวิทยาลัยแต่ประการใด

2) กำหนดการให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ไว้ในกฎหมายลิขสิทธิ์ โดยให้ความคุ้มครองงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเป็นงานสร้างสรรค์ในฐานะงานวรรณกรรม โดยกำหนดเงื่อนไขในการให้ความคุ้มครองไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ดังนี้

“ให้งานวิจัยที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเป็นลิขสิทธิ์ของอาจารย์แต่เพียงผู้เดียว เว้นแต่จะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น”

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนจึงควรให้งานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยตกเป็นลิขสิทธิ์ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นประโยชน์แก่อาจารย์ซึ่งเป็นผู้สร้างสรรค์งานวิจัยให้มีขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานและนำเสนอผลงานทางวิชาการที่มีประโยชน์ต่อสังคม และนอกจากนั้นยังถือว่าเป็นประโยชน์ต่อประชาชนนักศึกษา ในการได้รับผลงานทางด้านวิชาการใหม่ๆ และเพื่อนำผลงานดังกล่าวไปศึกษาและเกิดการต่อยอดแนวคิดไปสู่สังคมรุ่นใหม่ ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

- จรัญ ภักดีธนากุล. (2526). **ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521.** เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ณ สมาคมเครื่องหมายการค้าสิทธิบัตรและลิขสิทธิ์แห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2553). **ลักษณะของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา.** กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- รัชชัย สุภผลศิริ. (2537). **คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์.** กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537.
- Benko, R. (1987). **Protecting Intellectual Property Right: Issues and Controversies, American Enterprise Institute for Public Policy Research (AEI Studies 453).** Copyright Designs and Patents Act 1988
- Donald F. Johnson. (1978). **Copyright Handbook.** New York: R.R. Bowker.
- King v SA Weather Service. (2009). **copyright in works produced in the course of employment.** 3 SA 13 (SCA).